

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Élettani és Takarmányozástani Intézet

TTB mesterképzési szak

**Szemes búza etetés hatása a N-retencióra és a tápcsatorna
fejlődésére pecsenye kacsáknál**

Belső konzulens: Dr. Halas Veronika
egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Élettani és
Takarmányozástani Intézet,
Gazdasági Állatok Takarmányozása Tanszék

Belső konzulens: Csötönyi Orsolya
tanszéki munkatárs

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Élettani és
Takarmányozástani intézet,
Gazdasági Állatok Takarmányozása Tanszék

Készítette: Packy Sándor János

Kaposvár

2023

A brojlercsirkéknél a szemes gabona kiegészítés a takarmánykeverékben elterjedt és hatékony takarmányozási módszer, de a kacsák takarmányozásában ez nem elterjedt és csak kevés adatot lehet találni a szemes gabona kiegészítés hatásairól.

Ezért a kísérlet célja az volt, hogy értékeljük az indító és a nevelő fázisban a takarmányhoz adott egész szemű búza részarányának hatását a kacsák N-retencióra, a keveréktakarmányok energiatartalmára, valamint a tápcsatorna egyes részeinek arányára.

A kísérletet Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus Élettani és Takarmányozástani intézet, Gazdasági Állatok Takarmányozási Tanszékén végeztük.

A kísérletbe összesen 60 madarat vontunk be. A madarakat az anyagcserevizsgálat megkezdéséig mélyalmos fülkékben csoportosan helyeztük el. A kacsákat az indító szakaszban két, a nevelő szakaszban 4 kísérleti kezelés egyikébe osztottuk. Az indító II. fázisban (14. naptól) a madarak fele csak granulált takarmányt, vagy olyan keveréket fogyasztott, mely 95%-ban granulált takarmányt és 5% szemes búzát tartalmazott. A nevelő szakaszban (28. naptól) a madarakat kezelésként további két csoportra osztottuk és az indító szakaszban granulált takarmányt fogyasztó madarak 0 vagy 10% búzát, a korábban szemes búzát is fogyasztó csoportok 10 vagy 20% szemes búzát kaptak.

A kísérlet során két anyagcsere vizsgálatot végeztünk, az elsőre a 17-24., a másodikra 31-37. életnap között került sor, kezelésként 10-10 madárral, melyeket anyagcsere ketrecben helyeztünk el. A kísérletben mértük a naponta felvett takarmányt és gyűjtöttük a termelődött ürülék mennyiségét. A kísérletbe állítás kezdetén, a gyűjtési szakasz elején és végén mértük a madarak élő súlyát. A retenciós vizsgálatok alapján meghatároztuk a különböző keverékek energiatartalmát. A kísérleti állatokat a vizsgálat alatt önetetőkből ad libitum takarmányoztuk. Ivóvíz az önitatókból szükség szerint állt rendelkezésre. A kísérleti adatok statisztikai értékelését egytényezős variancia-analízissel végeztük el (SAS, 2014). Szignifikáns kezeléshatás esetén a kezelések közötti eltérések statisztikai megbízhatóságát Tukey-teszttel ellenőriztük (SAS, 2014).

A szemes gabona etetésével nőtt a kísérleti állatok takarmányfelvétele, nagyobb volt a N-retenció, valamint a takarmány energiatartalmának értékesülése. A szemes búza kiegészítés 5-10%-os részarányban a takarmány energiatartalmát is növelte.

Az elvégzett anyagcsere vizsgálatok alapján a kacsák takarmányok egész szemű búzával való kiegészítése kedvező hatású, a kiegészítés mértéke azonban korlátos. A nevelő szakaszban a szemes búza részaránya ne érje el a 20%-ot. Az energia jobb értékesülésének köszönhetően az abraktakarmány energia tartalmát a keverékhez adott egész szemű búza javítja, amennyiben az nem éri el a 20%-os bekeverési arányt. A szemes búza kiegészítés kedvező hatását a tápcsatorna egyes szakaszaiban megfigyelhető változások magyarázhatják. A zúzó és mirigyes gyomor súlyának, valamint a patkóbél hosszának növekedése a szemes búzát fogyasztó kacsák esetében a takarmány táplálóanyagainak jobb emésztési hatékonyságára utal.

Összegezve a kísérleti eredményeink alapján javasolható a szemes gabona etetése a pecsenye kacsáknál már az indító fázisban mintegy 5 % arányban, a nevelő fázisban 10 % részarányban. Értékes információval szolgálna további szemes búza etetési arányok vizsgálata, illetve más szemes termények etetése pl.: tritikálé, rozs.